

hindrer dem ikke i at være med i Mændenes Lege. De deltager timevis i Fodboldsspil uden at trættes, de er dygtige Roersker og følger gerne med paa Rensdyrsjagtens lange Dagmarscher, sultende og slæbende tunge Byrder, taalmodige og haardføre og, trods alt hvad de udstaar, straalere deres Øjne ved Tanken om Renjagtens Tid, og de er de første, der næste Aar vil afsted, medens de Kvinder, der lades tilbage, ofte græder over ikke at kunne følge de bortdragende. Kvinderne elsker Leg, Sang og Dans. „Raab en Indbydelse til Dans ud over en grønlandsk Boplads! . . . Raab det, hvis du en mørk og stille Aften vil opleve at høre Grønlands gamle Grundfjælds-Klipper ryste paa Hovedet i Ekko af unge Kvinders Glædeshyl!“ — Om denne Grønlændernes Kærlighed til Dans fortæller K. R. en Rejseoplevelse af Holbergsk Drøjhed: Historien om Jorde-moderen, der skaffer Danseplads i den Kvin-des Stue, for hvis Skyld, hun er hentet — „Barbara maa jo være glad ved denne Tid-kort!“ siger hun, og nu danses der den hele Nat — „ingen kan som Grønlænderen glemme al Livets Møje i sin Dans.“

Men om disse samme unge Piger er det ogsaa, at K. R. fortæller, hvorledes en Handling fra hans Side, der misforstodes, fordi den stred mod Stammens Skik, i et Nu fremkalder den Jomfruelighedens Skyhed, som deres Liv kunde synes at tilintetgøre. Han siger: „Pigen blev forlegen og slog Øjnene ned, og Mændene lo. Der var over hendes Undseelse denne indtagende Maalløshed, der kaster Skønhed over alle Natu-børn; hen over hendes Ansigt for en let Rødme, . . . . . hun vendte Siden til mig og lod sine sorte Øjne flakke ud over Isen.“ Og da hendes Moder senere spørger den fremmede, om Datteren ikke er smuk, „gled den unge Pige stille ud mellem de nysgerige og gemte sig.“

Ungpigelivet varer ikke længe i Grønland. Sædvanlig gifter Kvinden sig i sit 16. Aar. Disse tidlige Ægteskaber viser sig ogsaa her skæbnesvangre, og Grunden til Stammers Uddøen søges i dem. Den unge Pige gaar ind til Ægteskabet uden store Forventninger — „hun vokser op med Bevidstheden om, at hun en Gang vil blive en tilfældig Mands Ejendom,“ som hendes Mor blev det, og som det vil gaa hendes Døtre og „dette finder hun selvfølgelig.“ „Hun vil maaske nok græde den Dag, hun bliver taget til Kone; men det gør hun, fordi hun endnu er saa ung, at hun hellere vil være blandt de le-gende Børn end blandt de adstadige Mødre.“

Ugift forbliver en Kvinde sjælden blandt Polareskimoerne, fordi der er flere Mænd end Kvinder. K. R. omtaler kun een „gammel Jomfru“ — i det nydelige Kapitel „En Fri-stelse“ — „saa grim, at man paa Forhaand fik Medfølelse med hende.“ „Smuk“ kalder Grønlænderen den Kvinde, der har en kraftig Legemsbygning, er lys af Hud og har en stor Haar-Top, altsaa den Kvinde, som ser sund og levedygtig ud. Kvinden søger i Ægteskabet en Forsørger — den dovne og udygtige skyer de og haaner, de hader hans Overhæng og — som et af Eventyrene siger: „de unge Piger syn-tes, han var saa ond.“ Men en Storfanger er der Fordel og Ære ved at faa. Kvinderne ligner „den lille Spurv, der græd over sin Mand: jeg holdt af ham, fordi han fangede Orme til mig.“ Enkens og den forladte Hu-strus Skæbne er ogsaa en Tragedie i dette Land, hvor der hører Mands Styrke og Op-øvelse til at skaffe den Fangst, uden hvilken Hungersdøden venter de forladte, som ingen tager sig af. „De Forældreløses“ Skæbne er hjerteskrærende, der findes ikke Mishandling og Haardhed, disse „Udskudsmennesker“ ikke maa taale.

For Manden er Ægteskabet ogsaa en Livs-betingelse: Kvinden er „det nødvendigste Led i hans Udrustning“. „Heroppe er Kvinden det første, en Mand faar; siden kommer Hun-dene, Kajakken og sidst og vanskeligst Bøs-sen“. „Ejendele maa jeg have og en Kone til at pæsse mit Tøj“, siger den unge Krisin-guark — „han har fanget ti Narhvaler, og saa maa han jo ha' sig en Kone“, hedder det et andet Sted. „Ved Mændenes Valg af Koner spiller Følelsen ikke nogen Rolle“. Det er Fornuftpartier, der indgaaes. „Kærligheden kommer først gennem Samlivet“. Ti den synes virkelig — til en vis Grad — at komme. „Deres Husliv, siger K. R. rinder hen i lyk-kelige Dage. Standser man uden for en Hytte, vil man altid høre munter Tale og Latter.“ At det gaar saaledes, hænger sam-men med Grønlænderens sunde og skønne Livsglæde. Fri og uafhængig, uden Herre over sig, følgende sine øjeblikkelige Tilskyn-delser, findende sin Glæde i sit Erhverv, der fylder Dagen med Oplevelser og Spænding, forekommer Livet dem „vel værd at leve“, „Du spørger mig,“ siger Aandemaneren Odark, „men jeg ved intet om Døden, fordi jeg kun kender Livet . . . dog vil jeg meget nødigt dø nu, fordi jeg synes, det er dejligt at leve.“

(Fortsættes).

Anna Brosbøll.